

درآمد پزشکان متخصص، عمومی و پرستاران در جهان

ایران بهشت پزشکان متخصص

یادداشت
علی احمدی

خورده است. متأسفانه آمار واقعی و شفاف پیرامون درآمد پزشکان متخصص در ایران وجود ندارد.

از سوی دیگر با توجه به مشغولیت پزشکان در هر دو بخش دولتی و خصوصی نمی‌توان رصد دقیقی از دریافتی پزشکان در بخش خصوصی داشت. در یکی از اسناد منتشر شده از فیش حقوقی تعدادی از پزشکان شاغل در بیمارستان تأمین اجتماعی می‌توان دریافت که در سال ۱۳۸۸ و قبل از گام سوم طرح تحول نظام سلامت، متوسط دریافتی پزشکان حدوداً ۶۰ میلیون تومان در ماه بوده است (حتی در مواردی تا ۱۸۰ میلیون تومان در ماه).

لازم به ذکر است این آمار مربوط به قبل از گام سوم طرح تحول نظام سلامت است که تعرفه‌های پزشکان متخصص ۳ برابر افزایش یافت. از سوی دیگر در این آمار درآمد این پزشکان در بخش خصوصی لحاظ نشده است که با توجه به تعرفه‌های بالاتر این بخش می‌توان گفت درآمد هر پزشک متخصص در سال ۱۳۸۸ در مجموع بخش دولتی و خصوصی حداقل ۱۰۰ میلیون تومان در ماه بوده است؛ بنابر این با احتساب ۵ میلیون تومان درآمد سرانه کشور در آن سال می‌توان گفت که درآمد پزشکان در سال ۱۳۸۸ حدوداً ۲۰ برابر درآمد سرانه کشور بوده است.

❖ اختلاف فاحش درآمد و اعتراضات همیشگی

اختلاف درآمد فاحش بین اعضای کادر درمان نیز یکی دیگر از مسائل مربوط به درآمد بالای پزشکان متخصص است. این اختلاف فاحش درآمدی همواره موجب تحریک و اعتراض پرستاران و پزشکان عمومی شده است. در مطالعه دیگر دریافتیم که اختلاف درآمد بین پزشک متخصص و عمومی در سایر کشورهای منتخب جهان حداکثر ۲/۴ برابر است.

این در حالی است که در ایران اختلاف درآمد پزشک متخصص با پزشک عمومی حداقل ۱۰ برابر است. تخصص محوری نظام سلامت، خلأ نظام ارجاع مناسب و نفوذ پزشکان متخصص در تعیین تعرفه‌های پزشکی را می‌توان از علل این شرایط برشمرد که در سایر نوشتارها به‌طور مفصل به آن‌ها پرداخته شده است. در کشورهای پیشرفته معمولاً برای جلوگیری از افزایش

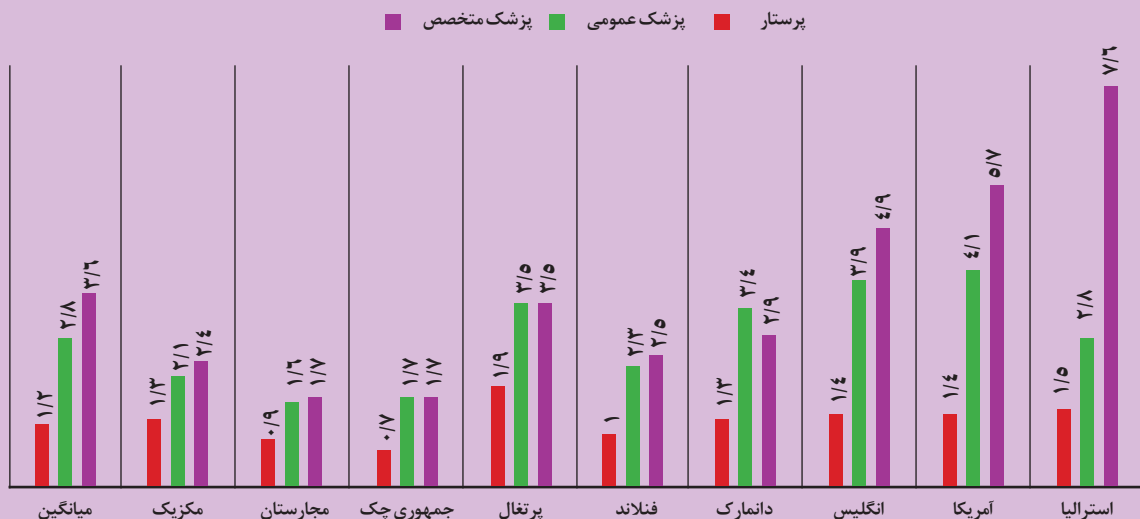
درآمد پزشکان متخصص در سال‌های اخیر همواره یکی از جذاب‌ترین عناوین خبری مطرح شده در رسانه‌ها بوده است. این شرایط که حاصل بی‌قانونی و عدم نظارت کارآمد در نظام سلامت است باعث شده تا هر ساله بخشی از هموطنان به علت هزینه‌های سنگین درمان به زیر خط فقر سقوط کنند. از سوی دیگر مکانیسم تصمیم‌گیری‌ها در مورد تعرفه‌های درمان همواره به‌گونه‌ای بوده که بیش‌ترین منفعت متعلق به این بخش از پزشکان شود.

درست است که یک فرد زحمات و مشقات زیادی برای ورود و فارغ‌التحصیلی از رشته پزشکی متحمل می‌شود اما به اذعان پزشکان متخصص ایرانی که در کشورهای پیشرفته در حال خدمت هستند، حقوق یک پزشک در ایران چند برابر همکار خود در خارج از کشور است. یکی دیگر از پیامدهای منفی این شرایط، کاهش انگیزه علمی و پژوهشی پزشکان و توجه صرف به امور درمان است. در این نوشتار سعی داریم تا به‌دور از هر گونه جانب‌داری سه نمونه از تحقیقات خودپیرامون این موضوع را منعکس نماییم.

یکی از مزیت‌های کشورهای پیشرفته فضای باز اطلاعاتی است. شفافیت درآمدهای یکی از مصادیق این ادعا است. به‌عنوان مثال شما می‌توانید با یک جستجوی ساده به میزان حقوق و درآمد اصناف مختلف به‌ویژه پزشکان دست پیدا کنید. در ادامه نسبت درآمد پزشکان متخصص، پزشکان عمومی و پرستاران را به درآمد سرانه چند کشور بررسی می‌کنیم. لازم به ذکر است کشورهای فوق همگی عضو سازمان همکاری‌های بین‌المللی اقتصادی هستند که به‌هدف کمک به کشورها در امور سیاست‌گذاری تشکیل شده است. درآمد سرانه (GDP per capita) یکی از شاخص‌های مهم اقتصادی برگرفته از تولید ناخالص ملی است که بیان‌کننده درآمد سرانه هر فرد در جامعه هست. به همین دلیل شاخص خوبی برای مقایسه درآمد پزشکان به درآمد سایرین در هر جامعه هست و می‌تواند اختلاف آن را به‌خوبی نشان دهد.

نمودار به‌خوبی نشان می‌دهد که درآمد پزشکان متخصص به‌طور متوسط ۳ تا ۴ برابر درآمد سرانه هر کشور است اما در ایران اوضاع به‌گونه‌ای دیگر رغم

مقایسه درآمد اعضای کادر پزشکی در برخی کشورها براساس درآمد سرانه همان کشور

منبع جدول: 2007-17-9 (U.S. Health Care Spending: Comparison with Other OECD Countries) Chris L. Peterson